

Sterk

STERKE VERHALEN
VAN MENSEN MET EEN HANDICAP

MAART 2024 // 49

P608419

Het belang van vroegbegeleiding

**“Hoe vroeger kinderen
ondersteuning krijgen,
hoe beter voor het kind
en het gezin”**

Hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden

**“Elk hulpmiddel is
een stukje vrijheid”**

Iedereen naar de stembus

**“Je eigen stem kunnen
uitbrengen is belangrijk”**

Vlaanderen
is welzijn

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

VELE SOORTEN ONDERSTEUNING MAKEN HET VERSCHIL

Het is belangrijk om kinderen met een (vermoeden van) handicap zo vroeg mogelijk te ondersteunen. Want zo krijgen ze meer ontwikkelingskansen. Bovendien heeft die hulp vaak ook een positieve impact op het gezin. Ouders krijgen concrete tips, leren hun kind beter begrijpen en voelen zich gesteund.

Ook later blijven hulp en ondersteuning natuurlijk belangrijk. In dit nummer vertellen Robbe en Leontien, twee jongeren met een visuele handicap, hoe rechtstreeks toegankelijke hulp hun schoollopen vlotter maakt – ook bij grote overgangen – en bovendien voor meer inclusie zorgt.

Hulpmiddelen dragen daar ook toe bij. Dat blijkt uit de verhalen van Maxime en Bau, ook twee mensen met een visuele handicap, voor wie hulpmiddelen onmisbaar zijn om te kunnen leven, studeren en werken. Hulpmiddelen geven hen vrijheid, comfort en autonomie.

In dit nummer besteden we speciale aandacht aan verschillende soorten ondersteuning voor blinden en slechtzienden. Daarbij komt één ding duidelijk naar voren: hulp op maat is voor iedereen een absolute must.

Liesbeth Van Houdt
Hoofdredacteur Sterk

Mama Line Van Roey en Aaron, die binnenkort drie wordt. “De ondersteuning van Het Veer, dat erkend is al multifunctioneel centrum, betekent veel voor ons gezin. Het Veer heeft de kennis, het materiaal én de expertise die Aaron nodig heeft. Ons zoontje voelt zich daar goed.”
Lees het artikel over vroegbegeleiding voor kinderen met een handicap op pagina 4-6.

in dit nummer //

04 **Het belang van vroegbegeleiding**

Zowel kinderen als hun gezin hebben baat bij hulp op maat: van RTH-thuisbegeleiding tot intensieve ondersteuning.

10 **Het Moment van Chris**

Verkeersslachtoffer Chris Iemants geeft graag lezingen in scholen, ziekenhuizen en woonzorgcentra. Altijd met humor.

13 **Dossier visuele handicap**

Met de juiste hulpmiddelen en RTH-ondersteuning slagen veel blinde en slechtziende personen erin de touwtjes van hun leven in eigen handen te nemen. Lees de verhalen van Maxime, Bau, Robbe en Leontien.

20 **Blindengeleidepup Tygo**

Hoe zou het ondertussen de jonge hond Tygo vergaan? Zijn baasjes Jos en Annemie hebben er alvast de handen mee vol.

Wist je dat je Sterk kan beluisteren?

Sterk is in gesproken Daisy-vorm op cd te verkrijgen en is ook te beluisteren via het platform Anderslezen en de Anderslezen-app. Beschik je al over een Anderslezen-account (via Luisterpunt, Kamelego of Transkript)? Dan kan je aangeven dat je Sterk op je boekenplank wenst. Nieuwe geïnteresseerden kunnen een Anderslezen-account aanmaken.

Je kan de gewenste luistervorm aanvragen bij Transkript: T 011 23 07 61 luistertijdschriften@transkript.be

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Redactie: VAPH i.s.m. Zorgcommunicatie.be

Grafische vormgeving: Filip Erkens

Wil je je gratis abonneren op Sterk?

Of wil je je uitschrijven? Surf naar www.vaph.be/actueel/magazines

Foto's: Filip Erkens (p. 1, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20), Joris Casaer (p. 7), iStock (p. 8)

Op de cover: Adam Aberkan.

V.U. James Van Casteren, Koning Albert-II-laan 37, 1030 Brussel

“Als Adam iets wil of pijn heeft, kan hij dat niet vertellen. Wat zich soms vertaalt in moeilijk te begrijpen gedrag.”

MARZOUK | PAPA VAN ADAM

“HOE VROEGER KINDEREN ONDERSTEUNING KRIJGEN, HOE BETER VOOR HET KIND ÉN HET GEZIN”

Het belang van vroegbegeleiding

Hoe vroeger kinderen met een handicap ondersteuning krijgen, hoe beter. Niet alleen voor het kind, ook voor de ouders en het gezin. Die ondersteuning varieert van rechtstreeks toegankelijke thuisbegeleiding tot intensieve ondersteuning. Alles gebeurt op maat, zoals blijkt uit de verhalen van de gezinnen van Adam en Aaron.

Marzouk Aberkan en Fatiha El Aissati hebben 5 kinderen. "Adam is een nakomertje. Hij is 17 jaar jonger dan zijn jongste zus. Het leven biedt verrassingen", lacht Marzouk.

Adam was welkom, maar makkelijk ging het niet. "Toen hij 1 jaar was en nog geen mama kon zeggen, wisten we dat er iets scheelde", vertelt Fatiha. "Kind & Gezin vermoedde een ontwikkelingsachterstand. Het Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen in Wilrijk bevestigde dat: Adam heeft autisme en een verstandelijke beperking. Hij is nu 7 jaar, maar speelt en communiceert als een baby."

Het gezin vond hulp bij Het Raster. "Daar leerden we om te gaan met het soms moeilijk te begrijpen gedrag van Adam. Hij is erg gevoelig voor prikkels. Na een traject van twee jaar verwees Het Raster ons voor verdere begeleiding naar thuisbegeleidingsdienst Kadodder, waar we Tatiana leerden kennen."

Tatiana Ven werkt in het kinderteam van Kadodder. Dat team biedt rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) aan kinderen van 0 tot 12 jaar en hun gezin.

HONDERDEN PRAKTISCHE TIPS

De kinderen die Kadodder begeleidt, hebben doorgaans een globale achterstand: in praten, in motoriek, verstandelijk ... Sommige kinderen zijn prikkelbaar of functioneren moeilijk in groep. Een begeleidingstraject duurt dikwijls een of twee jaar. "Het is een proces", zegt Tatiana. "Eerst moet het vertrouwen groeien. Samen met de ouders bepalen we doelstellingen. We komen een of twee keer per maand aan huis. We luisteren, praten en doen dingen samen."

Bij het gezin van Adam komt Tatiana nog één keer per maand. In het begin was dat vaker. "Het doel is dat de ouders leren hoe ze al experimenterend manieren kunnen vinden om met hun kind om te gaan. Bij het gezin van Adam lukt dat al goed."

"Tatiana helpt ons enorm", zeggen Marzouk en Fatiha. "Met administratie, bij de contacten met de kinderpsychiater, maar vooral bij het omgaan met Adam. We hebben lastige periodes gekend."

"Hoe vroeger kinderen ondersteuning krijgen, hoe beter."

ORTHOPEDAGOGE VIVIANE DELECLUYSE

Adam kan niet praten en is snel overprikeld. Als hij iets wil of als hij pijn heeft, kan hij dat niet vertellen. Wat zich soms vertaalt in moeilijk te begrijpen gedrag."

"Daar gaat het om", zegt Tatiana. "Je mag van het kind niet verwachten dat het zijn gedrag aanpast. De ouders en de omgeving moeten zich aanpassen. Alleen zo kan je het gedrag beïnvloeden."

"Adam is bijvoorbeeld zeer gevoelig voor geluid", zegt Marzouk. "Hij draagt altijd een koptelefoon tegen omgevingsgeluiden. De radio staat nooit aan. Tv-kijken doen we alleen met ondertitels. Dat went. Maar je moet het wel weten. Zo heeft Tatiana ons met honderden tips geholpen. We zijn Kadodder enorm dankbaar."

Kadodder biedt ook ondersteuning aan brussen – broers en zussen van kinderen met een handicap. "Soms gebeurt dat door dezelfde begeleider, soms schakelen we een collega in, zodat de brussen hun eigen begeleider hebben", zegt Tatiana. Daarnaast organiseert Kadodder groepsactiviteiten voor brussen, al dan niet samen met de zus of broer met een beperking. "Brussen hebben veel steun aan het lotgenotencontact. Het is fijn om zich niet alleen te voelen in die situatie."

INTENSIEVE ONDERSTEUNING

Line Van Roey en Thomas Ruys zijn de ouders van Aaron, die binnenkort drie

wordt. Aaron heeft pontocerebellaire hypoplasie (PCH), een hersenaandoening. Hij heeft een motorische en visuele handicap, hij eet moeilijk en hij kan niet zitten of staan. Bovendien is de ziekte degeneratief, wat betekent dat Aaron verder achteruitgaat en helaas vroegtijdig zal overlijden. "De meeste kinderen met PCH halen de tien jaar niet, al zijn er uitzonderingen die dertig worden", zegt Line. "Die onvoorspelbaarheid weegt zwaar."

Gelukkig vindt het gezin veel steun. "De kinderneuroloog begeleidt ons goed op alle vlakken. Zo bracht ze ons in contact met Koester, een thuisbegeleidingsdienst voor palliatieve kinderen. Aaron maakt het relatief goed nu. Voorlopig staat die begeleiding daarom op de waakvlam."

Ook de ondersteuning van Het Veer betekent veel voor het gezin. Dat is een therapeutisch kinderdagverblijf dat erkend is als multifunctioneel centrum (MFC). "We probeerden eerst een gewone crèche, maar Aaron was snel overstuur en had individuele aandacht nodig. Het Veer werkt met groepjes met zeven kinderen en twee begeleiders. Er is ondersteuning van een kinesist, een ergotherapeut en een logopedist. Aaron heeft die intensieve begeleiding nodig. Ze hebben de kennis, het materiaal én de expertise. Aaron voelt zich goed in Het Veer. Hij lacht veel en amuseert zich."

ZORG, WERK EN LEVEN: EEN MOEILIJKE MIX

Voorlopig gaat Aaron vier dagen per week naar Het Veer. Line brengt hem. Zo heeft ze elke dag contact met de begeleiders. Het Veer organiseert zowel individuele als groepsactiviteiten. En ze maken geregeld een uitstap: zwemmen, paardrijden of naar het provinciaal domein Puyenbroeck. "Soms gaan we mee", vertelt Line. "Dat geeft ons de kans om andere ouders te leren kennen."

Twee keer per jaar is er een formeel zorgoverleg. "Dan bespreken we de evolutie van Aaron en maken we samen doelstellingen op. Ik engageer me ook in de ouderraad, die vier keer per jaar samenkomt."

Zelfs als verpleegkundige ondervindt Line hoe lastig het soms is om je weg te vinden in het versnipperde zorglandschap. Ze ervaart ook hoe moeilijk het is om zorg, werk en leven te combineren. "In maart 2023 schreef ik daarover een open brief, die op Facebook 15.000 keer gedeeld werd. Die massale reacties hebben me ertoe aangezet om 'De Zorgouderschap podcast' te maken. Ondanks de vele moeilijkheden, de zware nachten en vermoeidheid brandt er een vlammetje in mij. Andere zorgouders helpen, geeft me energie."

ZORG OP MAAT

Orthopedagoge Viviane Delecluyse werkt al 30 jaar met hart en ziel in Het Veer. "Op dit ogenblik begeleiden we 46 kinderen in de leefgroepen. De meeste kinderen zijn tussen 0 en 6 jaar, een derde is tussen 6 en 21 jaar", zegt Viviane.

"In de leefgroepen creëren we een aangename sfeer, met aangepaste activiteiten en een vaste structuur. Als de kinderen 2,5 jaar worden, hebben we een schoolvervangend aanbod. Worden ze 5 jaar en leerplichtig, dan zoeken we in overleg met het CLB en de ouders een gepaste school. Lukt dat niet, dan kunnen de kinderen hier bij een leefgroep aansluiten. In samenwerking met buitengewoon onderwijs De Vinderij in Lokeren bieden we beperkt onderwijs aan."

"Hoe vroeger kinderen ondersteuning krijgen, hoe beter. Op jonge leeftijd zijn

de hersenen nog zeer plastisch. Ook voor de ouders is het goed. De opvoeding van een kind met een ontwikkelingsstoornis is niet evident. Samen met de ouders zoeken we copingstrategieën om met de moeilijkheden om te gaan."

Het Veer werkt ook samen met reguliere kinderdagverblijven in Sint-Niklaas. "We bieden er onze expertise aan met coaching en vorming", zegt Viviane. "Zo slagen we erin om kinderen langer in de gewone kinderdagverblijven te houden en werken we aan inclusie. Of we helpen ze met een doorverwijzing. Zorg op maat is altijd ons doel."

"Aaron voelt zich goed in Het Veer. Hij lacht veel en amuseert zich."

LINE | MAMA VAN AARON

“De uitdaging voor de volgende regeerperiode is om de krachten te bundelen met andere sectoren.”

JAMES VAN CASTEREN
ADMINISTRATEUR-GENERAAL VAPH

TERUGBLIKKEN OM VOORUIT TE KUNNEN KIJKEN

Naar aanloop van de verkiezingen blikt het VAPH terug op deze regeerperiode, die bijna ten einde is. Waar heeft het beleid ons gebracht?

Wat het sterkst opvalt, is dat er de afgelopen jaren vooral veel werd geïnvesteerd in persoonsvolgende budgetten. Dat is natuurlijk positief, want daardoor kon het VAPH veel meer mensen ondersteunen met zo'n budget. In 2018 waren er 24.677 budgethouders, eind 2022 al 28.506. Ook het aantal minderjarigen met een persoonlijke-assistentiebudget steeg fors: van 879 in 2018 naar 1.816 in 2022, een verdubbeling. Daarnaast maken zo'n 10.000 kinderen gebruik van de ondersteuning van een multifunctioneel centrum.

Er werd ook geïnvesteerd in rechtstreeks toegankelijke hulp. Het aantal mensen dat daarvan gebruikmaakt, steeg van 26.243 in 2018 naar 28.818 in 2022. En ook het aanbod zelf werd uitgebreid en vernieuwd, waardoor de komende jaren nog meer mensen gebruik zullen kunnen maken van laagdrempelige ondersteuning op maat in hun eigen buurt.

Maar naast de stijging van de middelen, zien we ook een continue stijging van het aantal mensen dat aanklopt bij het VAPH. Elk jaar stijgen de aanvragen met gemiddeld 3%. Dat komt onder meer doordat we – gelukkig – langer leven, door medische vooruitgang en verbeterde diagnostiek. Zaken die we alleen maar kunnen toejuichen, maar die mee verklaren waarom het aantal mensen dat nog wacht op een (hoger) persoonsvolgend budget in stijgende lijn blijft gaan. Ondanks de vele investeringen en ondanks dat we er voor het eerst wel in slaagden om de wachtlijst weg te werken in prioriteitengroep 1.

Het VAPH probeert om mensen die wachten wel al zo goed mogelijk te helpen. Zo bieden we 85% van de wachtenden al VAPH-ondersteuning in de vorm van hulpmiddelen of rechtstreeks toegankelijke hulp. Ongeveer een derde van de wachtenden heeft al een budget, maar vraagt een verhoging. En in 2022 kregen 1.100 mensen in prioriteitengroep 2 in afwachting van hun volledig persoonsvolgend budget al de helft van dat budget, zodat er al bepaalde hulp kan worden ingezet en hun netwerk al deels kan worden ontlast.

Wat verder nog opvalt als we terugkijken, is dat het profiel van de mensen die we ondersteunen verandert. Meer personen met een ernstige verstandelijke handicap stromen uit en er is een grotere instroom van mensen met een licht verstandelijke handicap en autisme. Hun zorgnood is niet minder hoog. Steeds vaker gaat het om zware zorgnoden door andere problematieken naast een handicap, zoals psychiatrische en/of gedragsstoornissen, complexe medische problemen of een moeilijke thuissituatie. De noden van die mensen zijn erg specifiek, waardoor geschikte hulp vinden vaak moeilijk is.

Andere welzijnssectoren zien eenzelfde tendens. Dé uitdaging voor de volgende regeerperiode is dan ook om de krachten te bundelen. Om expertise, middelen en aangepaste infrastructuur te delen over sectoren heen. Alleen zo kunnen we mensen echt de hulp geven die ze nodig hebben, en samen bouwen aan de zorg van de toekomst.

James Van Casteren
Administrateur-generaal VAPH

INTER HELPT ERVOOR ZORGEN DAT IEDEREEN KAN STEMMEN

Toegankelijke verkiezingen

2024 wordt een druk politiek jaar. Een jaar waarin ook jij je stem kan laten horen. Hoe meer mensen hun stem uitbrengen, hoe sterker onze democratie. Daarom is het belangrijk dat de verkiezingen voor iedereen toegankelijk zijn. Ook voor ouderen, minder mobiele mensen en mensen met een handicap. Inter, het Vlaamse expertisecentrum toegankelijkheid, bereidt de lokale besturen daarop voor.

Zondag 9 juni 2024 zijn er Europese, federale en Vlaamse verkiezingen. Zondag 13 oktober vinden lokale verkiezingen plaats.

Om alles in goede banen te leiden, wordt achter de schermen al volop gewerkt. Onder meer door Inter. Inter werkt vaak voor de Vlaamse overheid, maar ook voor steden en gemeenten en tal van private partners.

“Verkiezingen zijn toegankelijk als zoveel mogelijk mensen zelfstandig en gelijkwaardig kunnen stemmen”, zegt Thomas Desmet van Inter. “Je eigen stem kunnen uitbrengen is belangrijk voor iedereen, ook voor mensen met een handicap.”

SAMENWERKING MET STEDEN EN GEMEENTEN

“Voor dit project werken we in opdracht van de Vlaamse overheid, meer bepaald het Agentschap Binnenlands Bestuur dat de verkiezingen in oktober coördineert”, licht Thomas toe. “Maar onze inspanningen zijn evengoed zinvol voor de stembusgang in juni, die door de federale overheid aangestuurd wordt.”

“We ondersteunen vooral de steden en gemeenten bij hun voorbereiding. Zowel de federale als Vlaamse overheid hebben trouwens duidelijke normen gemaakt voor toegankelijke verkiezingen. Inter heeft daar advies voor verleend. Het gaat

dan bijvoorbeeld over de toegankelijkheid van het stemlokaal of de afmetingen van de stemhokjes. Daarnaast zijn er tal van tips en goede voorbeelden om nog verdere stappen te zetten. We proberen het haalbaar te houden voor de gemeenten, maar we zijn ambitieus en leggen de lat hoog.”

Adviesverlening is maar een van de vier pijlers van Inter voor toegankelijke verkiezingen. Een tweede pijler vormen de online infosessies voor steden en gemeenten. Tijdens die sessies krijgen de gemeenten tips en advies voor een optimale toegankelijkheid. “Er zijn de wettelijke normen van het Ministerieel Besluit, maar gemeenten kunnen er altijd voor kiezen om méér te doen. Wij geven hun inspiratie. En we staan open voor vragen. Inter werkt jaar in jaar uit met verschillende steden en gemeenten nauw samen op het vlak van toegankelijkheid. Velen kennen ons dus al en doen graag een beroep op ons.”

“Alle adviezen toetsen we vooraf bij de doelgroeporganisaties, zoals Doof Vlaanderen, de Brailleliga of de Vlaamse Ouderenraad.”

“Je eigen stem kunnen uitbrengen is belangrijk voor iedereen, ook voor mensen met een handicap.”

THOMAS DESMET | INTER

TIPS VOOR VOORZITTER EN BIJZITTERS

Inter biedt ook brochures aan. Naast een brochure met alle informatie die tijdens de infosessies aan bod komt, maakt Inter een beknopte informatie-fiche. “Die maken we voor de leden van de stembureaus: de burgers die opgeroepen worden om op verkiezingsdag te zetelen als bijzitter. Zij worden pas de dag zelf aangesteld. We kunnen ze dus vooraf moeilijk bereiken. Daarom geven we beknopt nog wat tips op de dag zelf. Bijvoorbeeld over de rechten van mensen met een handicap, over een klantvriendelijk onthaal van mensen met een beper-

king of de begeleiding van blinde en dove kiezers. Alle adviezen toetsen we vooraf bij de doelgroeporganisaties, zoals Doof Vlaanderen, de Brailleliga of de Vlaamse Ouderenraad. Op die manier zorgen we voor breed gedragen afspraken en een uniforme aanpak.”

De vierde pijler ten slotte is de informatie voor het brede publiek en mensen met een handicap in het bijzonder. “Dat luik zijn we volop aan het voorbereiden”, zegt Thomas. “We roepen lokale overheden op om duidelijk te communiceren over de toegankelijkheid van hun stemlokalen. We zullen een sjabloon aanreiken waar-

mee ze dit overzichtelijk kunnen doen. Hoe duidelijker je communiceert over toegankelijkheid, hoe meer kiezers gaan stemmen.”

NAAR EEN VOLLEDIG DIGITAAL KIESPROCES

Vlaanderen neemt overigens al langer initiatieven om alle doelgroepen optimaal aan de verkiezingen te laten deelnemen. Maar dat lukt niet altijd van de eerste keer. “In 2018 was er een proefproject met een audiomodule voor blinden en slechtzienden”, zegt Thomas. “Na evaluatie bleek het systeem niet efficiënt genoeg voor de huidige kiesprocedure. Maar Vlaanderen blijft inzetten op oplossingen. Na de verkiezingen van 2024 wordt bijvoorbeeld gestart met de aanbesteding van een nieuw digitaal kiesproces. Daarbij wordt vanaf de start rekening gehouden met de toegankelijkheid voor alle doelgroepen. Tegelijk komen er ook vanuit Europa duidelijke normen met de European Accessibility Act.”

“Vlaanderen heeft de ambitie om de verkiezingen van 2030 helemaal digitaal te organiseren. Op het vlak van toegankelijkheid van de verkiezingen worden er heel wat inspanningen geleverd en wordt het alleen maar beter”, besluit Thomas.

Stimuleren

Heel wat organisaties zetten zich in om ervoor te zorgen dat ook mensen met een handicap hun stem uitbrengen tijdens de verkiezingen. Zoals bijvoorbeeld gebruikersverenigingen Dito en Kando. Zij nemen hun rol als belangenbehartiger op en zetten in op informerende en sensibiliserende acties en projecten rond de verkiezingen. Zo willen ze politici stimuleren om rekening te houden met de noden van personen met een handicap, en mensen met een handicap aanmoedigen om hun stem te laten horen.

Meer weten?

www.ditovzw.be

www.kando.be

HET MOMENT

Chris Iemants
over zijn favoriet moment

“EEN VLEUGJE HUMOR
DOET WONDEREN”

“Ik open mensen de ogen en laat ze voelen hoe ze beter kunnen omgaan met mensen met of zonder handicap.”

“37 jaar geleden had ik een auto-ongeval. Na de revalidatie ben ik terug bij mijn ouders in Herzele gaan wonen. Dat was voor ons allen niet evident.

Mijn droom was om zelfstandig te wonen. Ik greep mijn kans toen ik in Kortrijk een woning vond beheerd door zorgaanbieder ADO Icarus. Dag en nacht is er oproepbare ADL-assistentie (Activiteiten van het Dagelijkse Leven). 24/7 kan ik een beroep doen op assistentie, zelfs om 3 uur 's nachts na een uitstap. En ik hou voldoende budget over voor hulp in de tuin, kleine reparaties in huis, vervoer en vrije tijd.

Verhuizen naar Kortrijk was een grote stap. Ik bouwde er een nieuw netwerk uit. Zo ben ik er voorzitter van de Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap. De stad houdt rekening met de noden van alle personen met een handicap. Samen met Inter, het Vlaams expertisecentrum toegankelijkheid, adviseren we bijvoorbeeld de toegankelijkheid van het nieuwe museum Abby – dat in 2024 de deuren opent.

Voor 'Getuigen Onderweg' geef ik geregeld een getuigenis als verkeersslachtoffer. Ik laat leerlingen van 17 of 18 jaar stilstaan bij de gevaren van het verkeer. Voor Mentor vzw verzorg ik vormingen in ziekenhuizen en woonzorgcentra voor onthaal- en opnamemedewerkers, maar ook voor artsen. Altijd met wat humor. Dat doet wonderen. Dat zijn momenten die er voor mij toe doen. Ik open mensen de ogen en laat ze voelen hoe ze beter kunnen omgaan met mensen met of zonder handicap. En altijd krijg ik fijne reacties. Ik doe het dan ook met hart en ziel.”

Doe mee met onderzoek rond jongvolwassenheid

Zet jij binnenkort de stap naar een volwassen leven of heb je die onlangs gezet? Doe dan mee met het wetenschappelijk onderzoek van het VAPH, uitgevoerd door de UGent en HOGENT.

Met dat onderzoek willen we beter begrijpen wat je belangrijk vindt in het leven, wat jouw wensen en dromen zijn en wat je nodig hebt om ze te realiseren. Als je meedoet, kan ook jouw stem mee richting geven aan het beleid en de ondersteuning voor jongvolwassenen met een handicap.

Iedereen tussen de 16 en 30 jaar met een (vermoeden van) handicap kan deelnemen.

Meer info: vaph.be/jongvolwassenheid

Laat je screenen op baarmoederhalskanker

Het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker van de Vlaamse overheid spoort alle vrouwen van 25 tot 65 jaar aan om elke drie jaar een uitstrijkje te laten nemen. Vroege opsporing is voor iedereen belangrijk, want als de ziekte of het risico erop vroeg wordt vastgesteld, kan (zwaardere) behandeling worden vermeden en is de kans op genezing groter.

Ben jij een vrouw tussen de 25 en 65 jaar? Laat dan elke drie jaar een uitstrijkje nemen. Daarvoor maak je zelf een afspraak bij je huisarts of gynaecoloog. Onderzoek van het uitstrijkje is meestal gratis. Je betaalt alleen de consultatie bij de arts of gynaecoloog.

Meer info:

baarmoederhalskanker.bevolkingsonderzoek.be

Je ervaring met voorzieningen delen

Binnenkort kan iedereen met een zorg- en ondersteuningsnood en hun omgeving ervaringen en waarderingen voor zorgvoorzieningen uiten op een nieuwe website, een waarderingsplatform. De website is een initiatief van het Departement Zorg, Opgroeien en het VAPH.

'Zorgwijs en partners' beheert de website. Daartoe behoren de organisaties PVBwijzer, de Gezinsbond, de Vlaamse Ouderenraad, Zorgnet-Icuro, CM, Solidaris, de Liberale Mutualiteit en Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen. Samen vertegenwoordigen ze de gebruikers en zorgaanbieders van de sectoren handicap, ouderenzorg, kinderopvang en jeugdhulp.

In de lente van 2024 wordt de website gelanceerd.

Meer info: vlaanderen.be/departement-zorg

Hét waarderingsplatform voor de zorgsector

DOSSIER

ONDERSTEUNING OP MAAT VOOR BLINDEN EN SLECHTZIENDEN

“Elk hulpmiddel betekent voor mij een stukje vrijheid”, vertelt Bau Pieters. Haar uitspraak vat het perfect samen: hulpmiddelen versterken de mogelijkheden van blinde en slechtziende mensen om het leven te leiden dat ze willen. Het goede nieuws: er komen voortdurend nieuwe hulpmiddelen bij. En in veel gevallen kan je hiervoor een tussenkomst aanvragen bij het VAPH.

Naast de hulpmiddelen maakt ook rechtstreeks toegankelijke hulp een enorm verschil. Lees bijvoorbeeld de verhalen van Robbe en Leontien. Beide tieners krijgen thuisbegeleiding en leersteun op school. Dankzij die begeleiding op maat groeien ze uit tot sterke persoonlijkheden met een mooie toekomst.

Een derde verhaal in dit dossier focust op de kansen voor blinde en slechtziende mensen om te lezen. Want boeken, kranten en magazines lezen geeft niet alleen plezier en ontspanning, het helpt ook om op de hoogte te blijven van de actualiteit en inclusief deel uit te maken van de samenleving.

“ELK HULPMIDDEL IS EEN STUKJE VRIJHEID”

Hulpmiddelen bieden autonomie en comfort

Er bestaan heel wat hulpmiddelen voor wie blind of slechtziend is. In veel gevallen kan je daarvoor een tegemoetkoming krijgen van het VAPH. Hulpmiddelen maken het leven gemakkelijker, comfortabeler en vrijer. Dat ervaren Maxime Froominckx en Bau Pieters elke dag.

Maxime Froominckx is 35. Hij werd slechtziend geboren en is nu volledig blind. Hij werkt voltijds als managementassistent bij de Vakgroep Industriële Ingenieurswetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel. Dankzij hulpmiddelen, doorzettingsvermogen en de wil om een zo normaal mogelijk leven te leiden, trekt Maxime zowel thuis als op het werk zijn plan.

“Op mijn laptop heb ik een schermuitleesprogramma. Dat zet tekst om naar braille en spraak”, vertelt Maxime. “In combinatie met een brailleleesregel – een klein klavier met braillecellen – kan ik zowel privé als professioneel nagenoeg alles op de computer doen wat ik wil. Voor de hulpmiddelen die ik thuis gebruik, komt het VAPH tussen; voor die op het werk de VDAB. Zonder die hulpmiddelen zou ik niet normaal kunnen functioneren. Denk alleen nog maar aan alle administratie, e-mails, bankverrichtingen, internetverkeer ... En professioneel zou het al helemaal niet lukken.”

Maxime is ook erg gehecht aan zijn iPhone. “Apple heeft eigen spraak- en braillesoftware op zijn toestellen, zonder extra kosten. En voor de iPhone zelf komt het VAPH een stuk tussen. Zonder de iPhone met de navigatieapps en apps voor het openbaar vervoer, zou ik mij niet zelfstandig met mijn witte stok kunnen verplaatsen.”

Erg handig vindt Maxime ook de Go-box voor gesproken ondertiteling op tv.

“Dat apparaatje zorgt ervoor dat alle ondertitels automatisch worden voorgelezen. Dat gaat prima, al vergt het extra concentratie. Het werkt ook voor verschillende streamingdiensten.”

VERSCHILLENDE AANVRAGEN

Maxime volgt het aanbod aan hulpmiddelen op de voet. Voortdurend komen er nieuwe bij. “Dankzij het hulpmiddelen-centrum in het ziekenhuis ontdekte ik al vroeg welke hulpmiddelen er allemaal bestonden. Vandaag zijn vooral de Brailleliga en Licht en Liefde mijn informatiebronnen. Jaarlijks ga ik ook naar een demo van een leverancier van hulpmiddelen.”

Sinds twee jaar woont Maxime alleen. Dat brengt nieuwe uitdagingen met zich mee. “Via de Brailleliga hoorde ik dat er een kookfornuis met spraaktechnologie bestaat. Dat lijkt me super.” Een tegemoetkoming daarvoor kan aangevraagd worden via de bijzondere bijstandscmissie van het VAPH als de meerkost minstens 300 euro bedraagt.

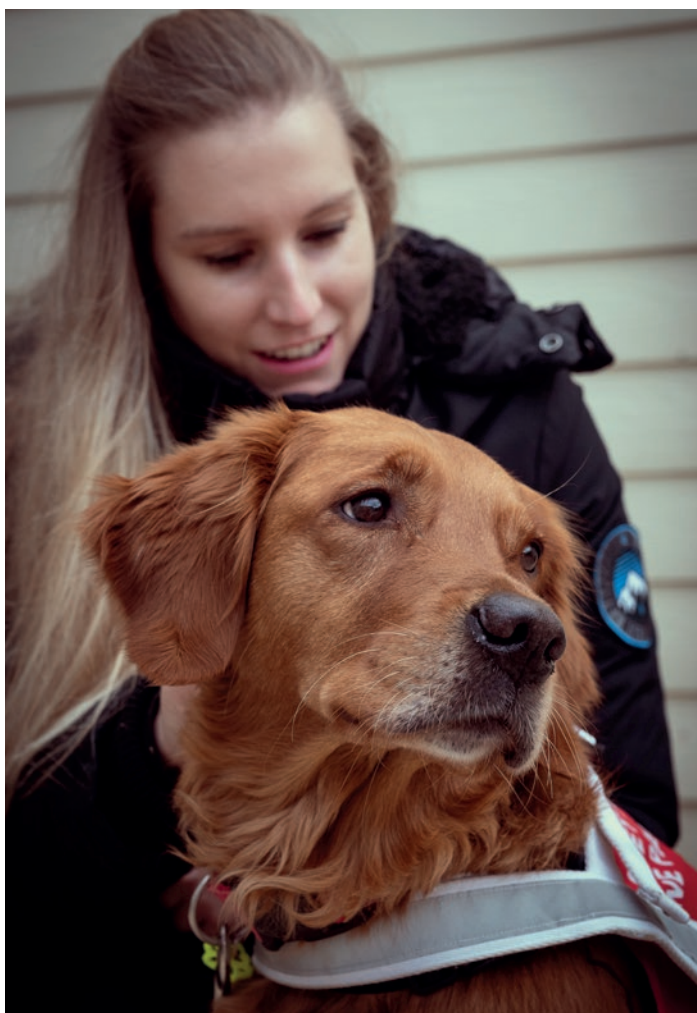
Over het algemeen heeft Maxime goede ervaringen met de tegemoetkomingen van het VAPH. “Doorgaans verloopt alles redelijk vlot, mede dankzij de goede ondersteuning van mijn mutualiteit en mijn goede voorbereiding en opvolging. Ook als een hulpmiddel niet op de referentielijst staat, kan je een aanvraag doen. Zo vroeg ik een elektronische witte stok aan. Die werkt met sonartechnologie en geeft een geluidssignaal als er een obstakel is.

Ik neem vaak het openbaar vervoer en ik ben in het station meer dan eens tegen een obstakel op ooghoogte gebotst: een luifel, een infobord en een oplaadtoestel voor elektrische fietsen dat op ooghoogte hing maar op de grond niet voelbaar was. Ik motiveerde mijn aanvraag goed. De bijzondere bijstandscmissie gaf groen licht. Dat vond ik fijn. Ook voor de nieuwe OKO-app, die met de smartphone-camera en artificiële intelligentie helpt bij het veilig oversteken, kreeg ik een goedkeuring van de commissie.”

“Mijn boodschap aan lotgenoten: geef nooit op. Ontdek je een nieuw, technologisch hulpmiddel? Motiveer je aanvraag goed en ga er gewoon voor.”

BLINDENGELEIDEHOND SANDY

Bau Pieters is 27 en woont sinds 5 jaar alleen. In maart 2021 kreeg ze haar eerste blindengeleidehond. “Sandy opende een nieuwe wereld voor mij”, zegt Bau. “Ik kreeg de hond net na corona. Ze is soms wat koppig, maar erg actief. Ik had het geluk dat ik niet lang op een goede match hoefde te wachten. Sandy werd opgeleid bij Vrienden der Blinden, het centrum voor blindengeleidehonden in Koksijde. Ze is een enorme steun. Als ik buiten wandel, signaleert ze mij als er een verhoogde stoeprand of een zebrapad is. Ze kent ook veel plaatsen. Ik hoef maar ‘apotheek’ of ‘fitness’ te zeggen en Sandy brengt me erheen. Ze is intelligent. Op de tram zoekt ze een vrije plaats voor mij. Onlangs nam ik Sandy mee op reis met de familie naar

“Ik gebruik mijn smartphone en tablet heel intensief.”

BAU PIETERS

Spanje. Dat viel reuzegoed mee. Ik ben veel zelfstandiger dan vroeger.”

Dat komt goed uit, want Bau geniet graag van het leven. “Ik hou van fitness en als de kans zich voordoet, ga ik samen met mijn papa duiken. Dat doen we vooral in het buitenland. Ik leerde duiken bij Duikpunt-Duikschool in Oostende. Ik zie nog 5% en ik heb nog kleur- en lichtperceptie. Ik geniet echt van duiken.”

Verder doet Bau vrijwilligerswerk in een kleuterschool in Wenduine. “Ik ga er met de tram naartoe, samen met Sandy en mijn witte stok. Ik speel spelletjes met de kleuters, ik help ze bij het leren tellen en ik steek een handje toe in de turnzaal. Het leuke is dat speelgoed voor kleuters dikwijls zeer uitgesproken kleuren heeft. Dat helpt mij. En de kleuters hebben het

snel door: ‘Bau ziet niet, maar ze hoort alles’, zeggen ze.”

EEN ERG RUIM AANBOD

Bau maakt net als Maxime gebruik van schermleessoftware. Ook haar tablet en smartphone zijn haar dierbaar. “Ik gebruik die zeer intensief. Als ik bijvoorbeeld op restaurant ga, gebruik ik het loepje in de smartphone. Het liefst zou ik een iPhone kopen, maar die is me te duur.”

Ook Bau volgt het aanbod aan hulpmiddelen. “Er bestaat veel, maar het blijft een dure zaak”, vindt ze. “Een labellezer, die de labels kan lezen op de pakjes die ik in de diepvries bewaar, zou handig zijn, maar dat kost 200 euro. Ook een sprekende weegschaal of een kleurendetector die me zegt welke kleur een kledingstuk heeft en hoe doorzichtig het is, lijkt me

“Zonder hulpmiddelen zou ik niet normaal kunnen functioneren.”

MAXIME FROONINCKX

nuttig. Ik zie het onderscheid niet tussen donkerblauw en zwart, waardoor ik soms vreemde combinaties draag. Het bestaat allemaal, maar helaas krijgt je niet overal een tegemoetkoming voor.”

Voor een kleurendetector kan je wel een tegemoetkoming aanvragen bij het VAPH. “En gelukkig is er ook een tegemoetkoming voor de Go-box, die ondertiteling op televisie voorleest. Die heb ik nog niet, maar ik dien binnenkort een aanvraag in. Elk hulpmiddel betekent voor mij een stukje vrijheid”, zegt Bau.

Wil je weten onder welke voorwaarden en voor welke hulpmiddelen het VAPH al dan niet een tegemoetkoming voorziet? Check de hulpmiddelenbank op www.vaph.be/hulpmiddelen.

“MET THUISBEGELEIDING WORD IK VOORBEREID OP ELKE GROTE STAP”

Rechtstreeks toegankelijke hulp voor mensen met een visuele handicap

Veel blinde en slechtziende jongeren en hun gezin doen een beroep op rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH). Zo ook het gezin van de 13-jarige Robbe Verstraete en de 15-jarige Leontien Inghels. Beiden krijgen thuisbegeleiding van Begeleidingscentrum Spermalie, dat deel uitmaakt van De Kade in West-Vlaanderen.

Robbe is 13. Hoewel hij slechtziend is, sport hij intensief, verzorgt hij mee de schapen en de kippen, en werkt hij graag in de moestuin. Robbe loopt school in het Atheneum in Diksmuide. “Mijn leerkrachten en klasgenoten houden rekening met mij. Ze steken bijvoorbeeld vaker het licht aan, wat mij helpt. En in de winter mag ik iets vroeger van school, zodat ik naar de bus kan stappen voor het te donker wordt.”

Hulp krijgen Robbe en zijn gezin ook van de thuisbegeleidingsdienst Accent van Spermalie. “Robbe was 4 jaar toen hij de diagnose LCA kreeg: een zeldzame ziekte die het netvlies afbreekt. We vonden meteen hulp bij Spermalie voor thuisbegeleiding en leersteun op school”, vertelt mama Sharon Fonteyne.

Van het vierde tot het zesde leerjaar volgde Robbe buitengewoon onderwijs in Spermalie Brugge, waar hij op verblijf ging in het multifunctioneel centrum (MFC). “In die jaren konden we geen beroep doen op RTH, omdat je dat soort hulp niet kan combineren met die van een MFC. Maar sinds hij naar het Atheneum gaat, doen we opnieuw een beroep op thuisbegeleiding. Omdat de verschillende zorgseenheden in Spermalie samenwerken, verliep de overgang rimpelloos”, zegt Sharon.

EEN GOEDE COMPAGNON

“Ik herinner me nog die eerste sessie”, gaat Sharon verder. “We waren met het gezin en enkele familieleden bijeen en we kregen een simulatiebril op. Zo konden we zelf ervaren hoe de wereld eruitziet voor Robbe. Thuisbegeleidingsdienst Accent gaf tips voor speelgoed dat de ontwikkeling stimuleert en begeleidde ons bij belangrijke overgangen: van de kleuter- naar de lagere school en later naar het middelbaar.”

Voor Robbe ging het niet altijd vanzelf. “Vooral het verblijf (internaat) vond ik best lastig”, zegt hij. “Maar ik leerde er veel: met een witte stok stappen, met de computer werken, de basis van braille ... Al die dingen komen me nu goed van pas. Mijn witte stok gebruik ik veel. Ook om de 700 meter van school naar de bus te stappen. De buschauffeur kent me al goed. Hij is altijd vriendelijk, zoals de meeste mensen als ze mijn witte stok zien.”

“De thuisbegeleiding bereidde me goed voor op elke nieuwe stap. Begeleidster Hilde, gespecialiseerd in mobiliteit bij slechtzienden, verkende met mij en mama het traject van de bus naar school en we konden vooraf de school bezoeken: de speelplaats, de lokalen, de lichtschakelaars in de gangen ...

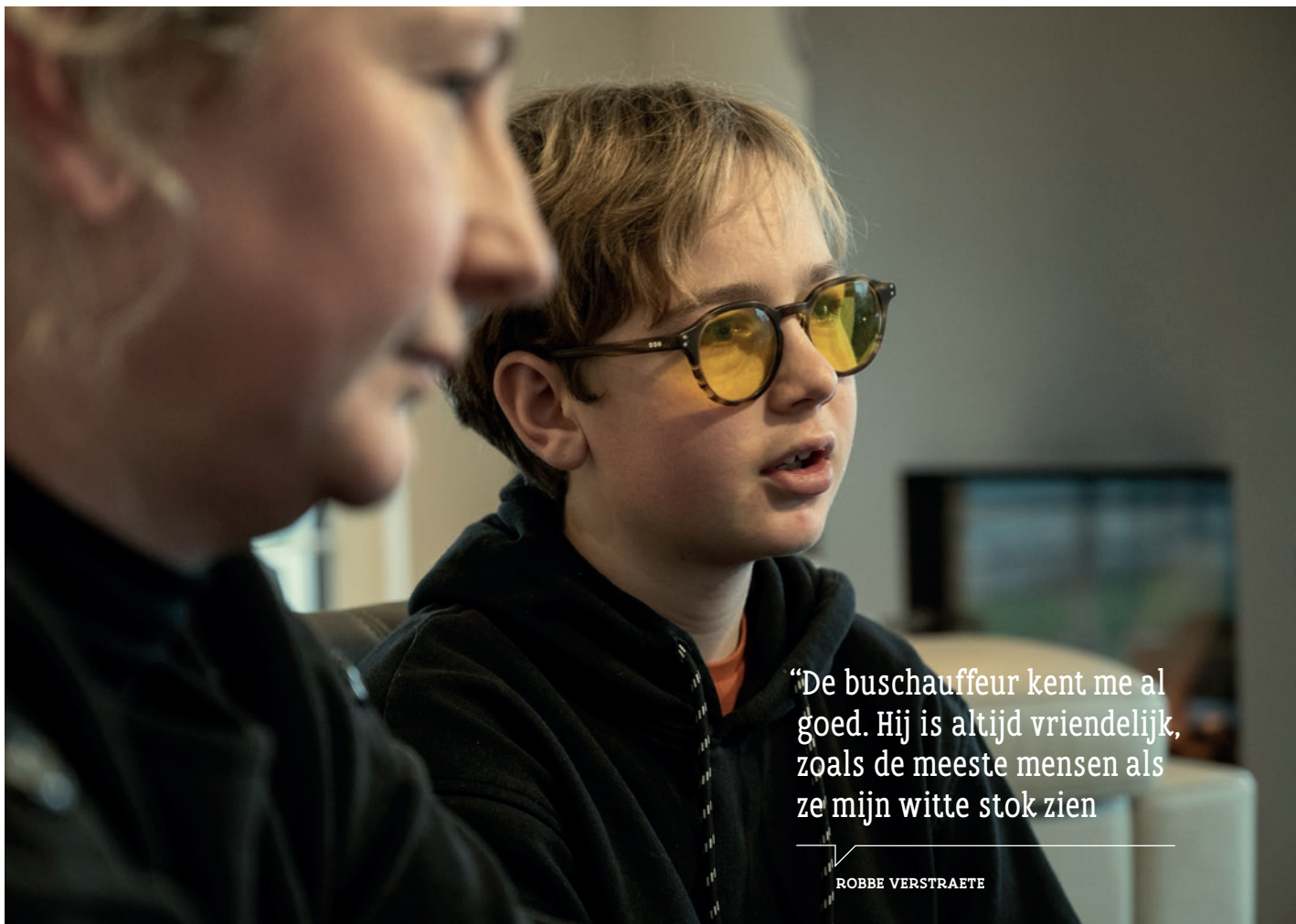
Zo verliep de overgang naar de middelbare school vlot.”

Thuisbegeleidster Emma Vandamme gaat elke maand langs bij het gezin van Robbe. Telkens voor een tweetal uur. “Ik probeer een goede compagnon te zijn voor Robbe en zijn gezin”, zegt Emma. “Ook de broer en zus van Robbe geef ik aandacht, bijvoorbeeld door samen een spelletje te spelen. Er zijn voor het gezin, openstaan voor vragen, advies geven, over de toekomst praten, ondersteunen als het wat moeilijker gaat ... En verder: helpen bij de administratie, wegwijs maken in het aanbod, advies geven over hulpmiddelen.”

LEUKE ACTIVITEITEN EN DIEPGAANDE GESPREKKEN

“Elke vakantie organiseren we met Accent ook een daguitstap en in de zomer is er een vierdaagse zomerstage”, vertelt Emma. “We zijn altijd met een 25-tal jongeren en de begeleiders. We doen leuke dingen, maar we praten ook veel. We gaan de moeilijke thema's niet uit de weg: vriendschappen, flirten als je geen oogcontact kan maken, seksualiteit ... De jongeren hebben veel aan deze ontmoetingen.”

Robbe knikt. “Ik kijk uit naar de uitstappen en de zomerstage. Ik ontmoet er

“De buschauffeur kent me al goed. Hij is altijd vriendelijk, zoals de meeste mensen als ze mijn witte stok zien

ROBBE VERSTRAETE

leeftijdsgenoten die ook slechtziend of blind zijn. Dat zijn echte vrienden. Ook na de zomerstage houden we contact. En op de zomerstage doen we spannende dingen, zoals een dropping.”

“Een dropping, een survivalparcours, leren surfen ... Het zijn activiteiten die leuk zijn én het zelfvertrouwen versterken”, zegt Emma. “Extra tof is dat enkele blinde jongvolwassenen als vrijwilligers meegaan op zomerstage.”

“Dat is inderdaad tof”, zegt Robbe. “Het is prettig om te horen hoe hun leven eruitziet als ze 18 jaar zijn. Julien bijvoorbeeld studeert en reist met het vliegtuig. Dat kan dus allemaal, denk ik dan. Zelf ben ik ook erg actief. Ik train voor mijn eerste halve marathon. Als ik het parcours ken, kan ik alleen lopen. Fietsen doe ik met mijn mama, papa of mijn oom. En ik speel voetbal bij de G-ploeg in Ieper. Ik geef zelfs training aan jongere spelertjes. Die sociale contacten zijn belangrijk voor mij.”

Robbe heeft trouwens veel om naar uit te kijken. “Komende zomer maken we met vijf vrienden een reis naar Oostenrijk en Italië met Kazou. Twee van ons zijn slechtziend. En later word ik tuinman. Of iets anders met planten of wetenschap. Ik weet dat het niet evident wordt, maar het zal wel lukken. Ik trek me op aan de goede dingen. En ik ben niet bang om hulp te vragen of om het te zeggen als iets me dwars zit.”

“Dat is zo”, zegt mama Sharon. “Robbe trekt zijn plan. En als er iets is, kan hij ons altijd bellen.”

EEN GEZONDE AMBITIE

Ook de 15-jarige Leontien Inghels en haar gezin doen een beroep op thuisbegeleiding en leersteun van Spermalie. “Ik ben blind aan mijn rechteroog en links zie ik bijna niets meer. Ik zit in het vierde middelbaar in GO! Pegasus in Oostende. Het is een goede school en de leerkrachten helpen me waar nodig.”

“Thuisbegeleidster Emma van De Kade helpt ons thuis onder meer met de administratie. Accent hielp me ook toen ik met een witte stok leerde lopen. Emma komt niet elke maand, maar we kunnen altijd een beroep op haar doen.”

“Fantastisch zijn de daguitstappen van De Kade. Hier op school ben ik de enige die blind is. Maar op die daguitstappen zijn we met 25 jongeren in dezelfde situatie. Dat is super!”

“Ook op school krijg ik leersteun van Spermalie: Laurence helpt me vier uur per week met toetsen voorbereiden, presentaties maken enzovoort. Daarnaast bereidt zij twee uur per week stof voor mij voor. Ik ben blij met de thuisbegeleiding en de leersteun. Sinds dit jaar volg ik de richting Humane Wetenschappen. Later wil ik psychologe of advocate worden. Ja, ik heb een gezonde ambitie”, lacht Leontien.

LEZEN OM GOED GEÏNFORMEERD TE BLIJVEN EN ALS CONNECTIE MET DE BUITENWERELD

Luisterlezen van boeken, kranten en tijdschriften

Ook onder blinden en slechtzienenden vind je verwoede lezers. Productiehuis Transkript biedt hun niet alleen teksten in braille en grote letter aan, het leest ook kranten, tijdschriften en boeken in. Waaronder ook jouw favoriete magazine Sterk.

Dirk Jennes is 48 en woont met zijn vrouw en plusdochter in Arendonk. Dat hij bijna blind is, weerhoudt hem er niet van actief te zijn. Hij houdt van fietsen met de tandem, wandelen en showdown, een soort tafeltennis voor blinden. Hij werkt als braillecorrector bij Transkript en is zelf een fervent lezer.

“Ik maakte al in de jaren negentig kennis met ingelezen kranten en boeken. Alles werkte toen nog op cassettes. Later kwamen de cd's en de Daisy-speler, maar nu volstaat een smartphone. Dat is superhandig, want zo kan ik altijd en overal lezen zonder extra gedoe. Ook de navigatiemogelijkheden zijn een troef: je kan makkelijk zelf de volgorde bepalen van de artikels die je leest.”

Handig is ook dat lezers met een visuele handicap alles op één plek vinden: het platform Anderslezen. De website is een samenwerking van Transkript, Kamelego en de Luisterpuntbibliotheek. Kamelego biedt de Vlaamse kranten integraal aan met een computerstem. De Luisterpuntbibliotheek laat boeken inlezen, onder meer door Transkript en Blindenzorg Licht en Liefde.

LUISTERTIJDSCRIFTEN

Eén van die inlezers is Ilse Stinckens. Ze heeft jaren ervaring. Eerst werkte ze als vrijwilligster. Haar motivatie was zeer persoonlijk. “Mijn grootvader was slechtzind”, vertelt Ilse. “Hij beleefde vele mooie uren met de ingelezen cassettes

van Licht en Liefde. Toen hij stierf, wou ik iets terugdoen. Ik had ouderschapsverlof en kon wat tijd maken. Ik deed het erg graag, maar toen ik weer aan het werk ging, kwam er een eind aan. Jaren later pikte ik de draad weer op voor Transkript. Eerst opnieuw als vrijwilligster, maar toen er een vacature was, greep ik mijn kans. Vandaag werk ik als redactielid voor de audioafdeling van Transkript.”

“Enerzijds maken we luistertijdschriften die elke maand de meest interessante artikels uit een magazine bundelen, bijvoorbeeld uit Knack of Humo. Anderzijds stellen we zelf tijdschriften samen rond een bepaald thema. Zo is er het magazine Eva, dat maandelijks artikels bundelt voor een vrouwelijk leespubliek.

Explo biedt dan weer artikels over reizen, wetenschap, klimaat en de ruimte.”

Dirk Jennes heeft een abonnement op de luistertijdschriften Sport, Kiosk en Metec. “Sport geeft elke week een overzicht van de sportactualiteit”, vertelt Dirk. “Leuk is dat het magazine ook aandacht besteedt aan sport voor blinden. Elk nummer duurt anderhalf uur. Ook Kiosk beluister ik elke week. Drie uur actualiteit, met artikels uit kranten en tijdschriften. Ten slotte ben ik ook geabonneerd op Metec, een tijdschrift over media en technologie. Daarnaast lees ik geregeld een boek, zowel fictie als non-fictie. En Sterk natuurlijk! Want ook Sterk wordt ingelezen door Transkript en kan je vinden op het platform Anderslezen.”

“Het is prettig om te weten dat je mensen een leuke tijd bezorgt. Ik was nooit zo trots op mijn job als nu.”

ILSE STINCKENS | REDACTIELID EN INLEZER BIJ TRANSKRIPT

EEN AANGENAME STEM

Transkript kan rekenen op een 160-tal vrijwillige inlezers, verspreid over Vlaanderen. Er zijn opnamestudio's in Mechelen, Hasselt, Leuven en Zellik. Een opleiding is niet nodig. Maar kandidaten moeten wel een stemproef doen. "Een aangename stem en een heldere uitspraak zijn een must. En je moet goed zijn in teksten begrijpen", zegt Ilse.

Lezer Dirk is het daarmee eens. "Ik heb geen voorkeur voor een man of een vrouw of voor een jonge of iets oudere inlezer. Zolang het een warme stem is. Ik hou niet van computerstemmen. Ook al worden die almaar beter."

Ilse heeft als redacteur een coördinerende opdracht, maar ze leest zelf ook nog teksten in. "Ik doe het gewoon graag. En het is goed als in elk magazine verschillende stemmen aan bod komen. Dat geeft variatie voor de luisteraar. Het is prettig om te weten dat je mensen een leuke tijd bezorgt. Ik werkte jaren als informaticus, maar ik was nooit zo trots op mijn job als nu. In het woonzorgcentrum waar mijn mama een tijdje in kortverblijf verbleef, is er een bewoonster voor wie

de magazines van Transkript de enige connectie met de buitenwereld zijn. Dat te weten, geeft me zoveel voldoening."

Ook Dirk is een tevreden gebruiker. "Ik kan natuurlijk naar het journaal op de radio of televisie luisteren, maar dat geeft maar een beperkte selectie van het nieuws. Luistertijdschriften geven meer achtergrond, meer diepgang. Ik wil goed geïnformeerd blijven, zodat ik helemaal mee ben met wat er leeft in de samenleving."

Dirk is lang niet de enige die er zo over denkt. "Hoeveel mensen we precies bereiken, is moeilijk in te schatten", zegt Ilse. "We hebben eigen abonnees, maar we werken ook in opdracht. Voor heel wat steden en gemeenten spreken we bijvoorbeeld de stadsmagazines in. Op die manier bereiken we vele duizenden luisteraars."

www.anderslezen.be
www.transkript.be

Sterk is gratis, dat geldt ook voor de ingelezen versie. Wil je Sterk lezen via Anderslezen of op cd? Neem dan contact op met de Dienst Abonnementen van Transkript vzw: mail naar luistertijdschriften@transkript.be of bel naar 011/23 07 61.

"Luistertijdschriften geven meer achtergrond, meer diepgang dan het televisie- of radionieuws."

DIRK JENNES | VERWOED LEZER

Zorgwijs helpt jou bij het vinden van ondersteuning op maat

Op www.zorgwijs.be vind je het beschikbare aanbod van de zorgaanbieders in je buurt.

Je kunt er makkelijk zoeken naar **rechtstreeks toegankelijke hulp** en naar ondersteuning die je kunt betalen met je **persoonsvolgend budget**.

Ben je eerder op zoek naar een persoonlijke assistent? Dan is het mogelijk een vacature op het platform te publiceren. Persoonlijke assistenten kunnen zelf op het platform ook laten weten dat ze beschikbaar zijn.

Meer weten?

Bekijk dit filmpje (bit.ly/zorgwijsfilmpje) of surf meteen naar www.zorgwijs.be.

EEN PUBER IN HUIS

Van puppy tot blindengeleidehond

“Tygo is nu bijna zeven maanden. Hij is aan het puberen. Hij haalt deugnieterij uit en probeert zijn eigen willetje door te drijven. Wij moeten daar goed op reageren, zodat hij nooit de overhand krijgt. Maar hij blijft een superbrave labrador.

En sterk, erg sterk. Onlangs viel het trainer Tarryn op dat Tygo wat kopschuw was, dat hij zich niet zomaar liet aaien. ‘Ga toch maar eens naar de dierenarts’, raadde Tarryn aan. Bleek dat Tygo een zware oorontsteking had. De dierenarts stond versteld van zijn hoge pijngrens. We weten nu dat we extra alert moeten zijn, want Tygo toont het niet als hij pijn heeft.

Het was niet zijn enige bezoek aan de dierenarts. Tijdens een wandeling moet hij in een onbewaakt moment slakkengif opgelikt hebben. Hij werd ziek. De arts liet hem een half uur braken. Een andere keer sprong Tygo omhoog en bleef daarbij haperen aan mijn broeksriem. Met een gebroken tand als gevolg. De tand moest met wortel en al verwijderd worden.

Elke ochtend maakt mijn vrouw Annemie een snuffelwandeling met Tygo. In de namiddag neem ik hem mee voor een werkwandeling. Om hem niet te veel te belasten, lassen we na elke werkdag van Tygo een rustdag in.

We gaan vaak naar het station. Dat is een prima oefenterrein met veel lawaai en prikkels: binnenkomende en doorrijdende treinen, mensen die heen en weer lopen, de aankondigingen door de luidsprekers. Ik ben ook al gaan trainen in een dierenvoedingswinkel met veel geuren en afleiding. En in een grote meubelwinkel. Tygo moet zoveel mogelijk situaties leren kennen. We nemen hem overal mee naartoe, ook op restaurant. Als blindengeleidehond in opleiding mag hij overal binnen. Hij draagt dan een herkenbaar jasje en heeft ook een speciale pas. Het is fantastisch om Tygo te zien ontwikkelen. Al vloeken we natuurlijk wel eens. Maar is dat niet normaal met een puber in huis (*lacht?*)”

Ook in de volgende nummers van Sterk blijven we het wedervaren van Jos Vermaesen, zijn vrouw Annemie en puppy Tygo volgen.

Wil jij ook pleeggezin worden?
Meer info vind je op geleidehond.be